

Kaars en gedicht	Kaars Inge; gedicht Rens
Zingen	LB 126: 3
Votum en zegengroet	
Zingen	Ps 25:1,2(t),4
Wet +	Amos 5:4,14,15a
Zingen	Ps 25:5 (t)
Gebed	
Lezen	Amos 5: 10-13 (sfeer van hele boek) Amos 9
Zingen	Gk 28:1,2
Lezen	Handelingen 15:13-18 (uitleggen wanneer)
Tekst	Amos 9:11-15
Preek	
Zingen	Gk 28:3
Gebed	
Zingen	Gk 160: 1,2
Collecte	
Zingen	Lb 124:1,2(V),3(M),4,5
Zegen	

Advent: iedere keer een lichtje er bij: God vertelt steeds meer.
4x gedicht, Tamar, Rachab, Ruth, nu 'de vrouw van Uria'. Zo blijft ze heten, ook als ze getrouwd is met David. David die maar neemt ten koste van... En God bouwt uit hen iets goeds. Batseba.

Gemeente van Christus, gasten,
Komt u wel eens bij La Place?
Hier in het Alexandrium of in de binnenstad.
Wat een enorme overvloed aan eten en drinken.
Kisten vol sinasappels, ander fruit, puilt aan alle kanten uit.
Eten kun je zelf pakken, er staat meer dan genoeg.
Waar je ook kijkt, overal eten en drinken, alsof het niet op kan.
En dat is precies de bedoeling.
Overvloed, het nodigt uit tot eten.

Overvloed geeft een gevoel van welvaart en geluk.
Dat heeft allerlei vormen.
Er zijn culturen, waar je zoveel eten krijgt, dat de gasten het niet op kunnen.
Wij hebben wij minder.
Bij ons eerder besef van reserve op je bankrekening.
Of een trend – door IKEA ingezet – van alles twee: twee dezelfde kaarsen, twee dezelfde bloempotten, twee dezelfde lampjes.
Ik ben benieuwd wie er twee dezelfde kerstbomen heeft.

(klik) *Onvoorstelbare overvloed en geluk.*

Dat is het hier in Amos.
De ploeger die de maaier ontmoet, de druiventreder de zaaier.
Degene die oogst is nog niet klaar – zo veel is er te oogsten – dan is al weer tijd

voor ploegen en zaaier.
Geen mens werkloos, overvloed overal.
Bergen druipen van wijn, op heuvels golft het koren.
Waar je ook kijkt, volop werk, volop overvloed en geluk.

Overvloed, dat is bij ons wel wat dubbel, ligt dicht bij verspilling.
Hoeveel voedsel moet La Place niet weggooien aan het eind van een dag?
Overvloed kan ook met crisis te maken hebben.
Ik herinner me beelden van parkeerterreinen vol met onverkoopbare Amerikaans SUV's.
Dan is overvloed geen goed teken.

Hier in Amos, moet die overvloed ook niet wat wantrouwend maken?
Het is toch een beetje vreemd.
De beelden van overvloed en geluk buitelen over elkaar heen.
Maar het past niet bij de rest van het boek.
Daar waarschuwde Amos tegen rijkdom en weelde ten koste van armen.
Amos kondigde de ondergang aan.
Hij was scherp, wees alle fouten aan, vertelde dat Gods geduld op is.
Want inderdaad: bij ons gaat overvloed vaak ten koste van anderen.

Hier is de toon anders.
Het slot van Amos: onvoorstelbare overvloed en geluk.
En het komt van God.
Hij alleen die het geeft.
Na alle waarschuwingen en aankondigen zegt de Heer nu: Ik zal het lot van mijn volk ten goede keren.
En daar komt geen einde aan.
Prachtige beloften, zo eindigt het boek.

Onvoorstelbare overvloed en geluk.
Zijn dan de hoofdstukken hiervoor weg?
Een beetje zonder overgang.
Na alle heftige dingen, loopt het allemaal toch nog goed af.
Wat hadden dan alle waarschuwingen voor zin?
Alsof je in een andere wereld stapt: een duurzame wereld, hier geen crisis, geen onzekerheid over werk of inkomen.
Hier in Amos hoef je niet te vrezen voor dalende inkomsten en hogere premies na 1 januari.
Dit is niet onze wereld.
Onvoorstelbaar, waar Amos zijn boek haast zomaar mee afsluit.

(klik) *Onvoorstelbare overvloed en geluk, maar is al wel begonnen.*
Want misschien kent u deze tekst ook wel.
'De vervallen hut van David'.
Een bekende adventstekst, wordt vaak gelezen.
En Jacobus, broer van de Heer Jezus leest deze tekst voor.
Dat is een paar jaar na de dood, opstanding en hemelvaart van de Heer Jezus.
Apostelen zijn bij elkaar in vergadering.

De boodschap van Jezus' opstanding vertellen ze in Israël, maar ook daar buiten.
En dan zegt Jacobus: Amos heeft dat al voorspelt.

Wat er nu gebeurt – niet-Joden geloven de opstanding, allerlei volken horen over Hem en prijzen God – wat er nu gebeurt, dat heeft Amos al voorspelt.

Deze tekst.

God zal het vervallen huis van David opbouwen, heidenen zullen God zoeken¹.

Je ziet het nu gebeuren, zegt Jacobus.

Onverstelbare overvloed en geluk, dat is al nu al begonnen.

We zien het gebeuren.

Met advent steken we kaarsen aan.

Vandaag de 4^e.

Symbool, dat God steeds meer licht liet schijnen.

Amos vertelde al weer meer dan dat David wist.

David wist al meer dan Abraham.

Als wij dit slot van Amos lezen, dan is er nog veel ver weg, die onbekommerde overvloed, zonder zorgen of zonder verdriet, dat kennen we niet.

Maar het is al wel begonnen.

Proef de verwachting in dit stukje.

Vers 11: dan zal ik het vervallen huis...

Vers 12: dan zal Israël in bezit nemen....

Vers 13: dan komen de dagen... .

Dan, dan, dan, Ik, Ik, daar zit vaart in, verwachting, het staat te gebeuren.

Nee, het is bezig.

Nabij u is het koninkrijk, zei de Heer Jezus.

Het is bereikbaar, het is aanwezig.

Het vervallen huis van David, het beeld van afbreken en opbouwen.

De Heer Jezus zei het van Zichzelf.

Breek deze tempel af² – hij bedoelde zijn lichaam: Ik zal gedood worden, sterven.

Ik zal hem in 3 dagen weer opbouwen.

Jezus stond weer op uit de dood.

Het vervallen huis van David, Jezus, Zoon van David, neergehaald en daarna in volle luister hersteld.

Heeft Amos begrepen wat hij zei?

Niet dat dit over koning Jezus ging.

Onvoorstelbaar.

Jacobus zag er iets van.

Vervallen huis, vroegere luister, dat gaat over dood en opstanding van de Heer Jezus.

En Jacobus zag meer.

Dat van die volken, mensen buiten Israël, God die hen bereikt, dat zien we nu ook.

Dat was toen nieuw.

Verre toekomst, onvoorstelbare overvloed en geluk.

Dat zie je allemaal nog niet, maar het is wel begonnen.

---

¹ Handelingen 15:16-18

² Johannes 2:19

De boodschap van Gods genade en liefde, het gaat de wereld over en blijft niet staan bij de grenzen van Israël.

Hoe bijzonder was het voor Jacobus, Petrus, Paulus, Barnabas om mee te maken.

De eerste tekenen, dat het huis van David veel grootser is dan gedacht.

Niet in Israël te houden.

Jezus wordt koning buiten de grenzen van zijn land.

Dat was nog maar het begin.

Maar kijk nu eens.

Wat stelde het voor in het begin?

12 leerlingen, één viel ook nog af.

Een groepje mensen rond Jezus, weinig opleiding, weggelachen, vervolgd.

Moet je daar de oorlog mee winnen?

Wat stelde het voor.

'Vertel over Mijn dood en opstanding', had Jezus gezegd.

Begin maar in Jeruzalem en dan verder³.

God zelf had de grenzen geopend, nieuwe wegen geopend.

En kijk nu eens.

Overal op aarde is het volgende week kerst.

Heel de westerse wereld heeft volgende week vakantie; de halve economie komt tot stilstand.

De boodschap van Jezus' geboorte heeft blijvende sporen op aarde.

Kerst lukt⁴.

Overal wordt in kerken en op pleinen verteld van de geboorte van Jezus.

4

Natuurlijk, de overvloed en het geluk van Amos, dat is nog niet te zien, maar het is al wel begonnen *op deze wereld vol zinloosheid*.

(klik) Want laat ik even terugkeren op aarde.

Prachtig allemaal, maar wel een wereld vol zinloosheid.

Is dat niet waar we het meest aan lijden?

Een gezin leeft jaren in armoede, werkt hard, eindelijk bouwen ze wat op.

Een kleine winkel, eindelijk iets van welvaart.

Komt er een Tyfoon, alles weg.

Hoeveel mensen in de Filippijnen kunnen zo'n verhaal vertellen?

Zo zinloos.

Je hebt je best gedaan op een werkstuk, best gelukt.

Dan crasht je computer, geen back-up.

Zo zinloos.

Dat is onze wereld, hoeveel kerst we ook vieren.

Je lichaam is gemaakt voor voorplanting of zwangerschap.

Het zit prachtig in elkaar, zo ben je gemaakt.

Maar je wordt niet zwanger of de zwangerschap breekt af.

---

³ Handelingen 1:8

⁴ Slogan van Albert Heijn kerst 2013

Zo zinloos.
Een tijd geleden hoorde ik een verhaal.
Een jongen wilde altijd predikant worden.
Met moeite de middelbare school gedaan, met geleend en gekregen geld de studie in Kampen.
Eindelijk klaar, overlijdt plotseling.
Wat kan God daar nu mee voor hebben?
Zo zinloos.
Dat is Genesis 3, de vloek is over de wereld gekomen.
De wereld kapot, de mensheid getroffen in zijn relaties, in zijn werk, in zijn voortplanting.
Dat is Romeinen 8, Gods kinderen delen in die zinloosheid.
Dezelfde zinloosheid voor wie God liefheeft.
Gods kinderen hebben er net zoveel last van als anderen.
We maken deel uit van die wereld waar de één te jong sterft en een ander moeizaam op de dood wacht.
Dat is onze wereld, op deze wereld vieren we kerst en lezen we het slot van Amos.

Dat slot van Amos: onvoorstelbare overvloed en geluk, het is het tegendeel van Amos 5.

We lazten dat; toppunt van zinloosheid: graan verbouwen, het zelf niet eten.
Huizen gebouwd, er niet in wonen.
Wijngaarden gepland, maar geen wijn drinken.
Zinloos, werk dat je bij handen afbreekt.
De moedeloosheid spreekt daar uit.
En lees je het hele boek Amos, waar moet dat op uitlopen?
Waarschuwingen helpen niet.
Gods geduld raakt op.
Het wordt niet beter.
Zal alles uitlopen op zinloosheid, ons alles bij de handen afbreken?

Dan draait het slot van Amos alles om.
Beelden van kapotgeschoten huizen haalt Amos naar voren.
Neergehaalde muren.
We kennen de beelden, dan weer uit Oost-Europa, dan weer uit Afrika, nu weer uit Syrië.
Verlaten huizen, lege straten of juist volle vluchtelingenkampen.
Dat *niet* meer: herstellen, opbouwen, vroegere luister.
Herbouwen, terugplanten en niet meer uitgerukt worden.
Dat is de belofte als de zinloosheid aan ons knaagt.
God draait alles totaal om.
Terugplanten, je proeft daar iets in van het paradijs.
Het land dat Ik jullie heb gegeven.
Je proeft iets van Gods woorden aan Adam en Eva: alles geef Ik jullie.

Amos draait de beelden om.
Onze leven hier vol zinloosheid, maar er komt die overvloed en geluk.
Straks....
Ja, straks.
Straks komt het goed.

Straks wordt alles herbouwd.
Straks, straks, straks en nu dan?
Nu hebben we de belofte.
Wat voor belofte?
Een belofte die begonnen is uit te komen.
We zien dingen gebeuren.
Overall waar mensen met God leven, je ziet al iets.
Zinloosheid is niet weg.
Maar God is bezig met herstel.
Gods Geest maakt mensen anders.
Die vloek, die zinloosheid, Christus nam het weg.
Niet in één keer, niet altijd in ons leven te zien.
Maar je ziet dat Hij begonnen is, dat Hij verder gekomen is, dat zijn boodschap, zijn woorden terrein winnen.
Al zoveel zichtbaar van Hem in deze wereld van zinloosheid.

(klik) *Onvoorstelbare overvloed en geluk en dat is al begonnen op deze wereld vol zinloosheid; sterker nog, waar we zelf totaal vastlopen.*
Dat moet ik vertellen, want ik wil toch het geheel van Amos meenemen.
Een grimmig boek, vol waarschuwingen, verwijten, aankondigen van oordeel.
En dan eindigt het zo met overvloed en geluk.
Alsof het eerste deel niet echt ter zake doet.
Ach, God vergeeft wel en alles komt goed.
Loopt zo niet elke preek af?

Ja, zo loopt het af.
Maar wat is de weg daar naar toe?
Bedenk even, hoe dit geweest is voor de mensen in Amos' tijd.
De ballingschap die hij met zijn preken wilde voorkomen, ging wel door.
Al die mensen uit Israël, hebben moet vluchten of zijn gevangen genomen.
En uiteindelijk zijn al die mensen opgegaan in de rest van de wereld.
Het bijzondere van volk van God, het is verdwenen.

En dat vervallen huis van David, dat zag je toen al.
Israël verdeeld in twee staten.
Heel wat van de glorie van Davids rijk was al weg.
En het zou nog erger worden.
Het Noordelijk rijk ging op in de volken, volkomen verdwenen.
Juda, 120 jaar later, verdween ook als staat.
Een klein deel van de mensen kwam terug, bouwde nog wel een tempel, maar het koningshuis herstelde niet.
Geen koning meer in Israël, altijd onder bestuur van een ander volk.
En God...
God leek niets te doen.
500 jaar geen profeet, het volk aan zijn lot overgelaten.

Dat is de ene kant, vers 10: Ook al denk je te ontsnappen, dat gebeurt niet.
God ziet alles en zal alle kwaad weg doen.
En vers 9: God is rechtvaardig, als Hij schut aan de zeef, dan zal er niet één

steentje doorheen vallen.
Een weinig opgewekt boek, Amos, het loopt allemaal dood.

Dat is toch ook wat we zien?
Met de mensheid is niet veel en wordt het ook niets.
Altijd maar weer die beelden van kapotgeschoten steden, vluchtelingenkampen, milieu-ellende.
En het wordt niet beter.
En dan is God zeer rechtvaardig.
Met alle profeten en waarschuwingen en aanwijzingen, gaat zijn eigen volk net zo failliet als ieder ander.
Want echt goed werd het nooit.
Het zou logisch zijn als Amos eindigt met vers 10: alle zondaars zullen sterven.
Punt.

En juist dat is ook evangelie: wij lopen totaal vast.
Ik kan mijn best doen, ik kan vriendelijk en ruimhartig leven.
Ik kan er het beste van maken en mijn medemens helpen en er veel voor over hebben.
Maar op deze wereld met al zijn zinloosheid, ook ik loop er in vast.
Uiteindelijk is het niet genoeg.

(klik) En dan komt het slot van Amos, haast zonder overgang: *Onvoorstelbare overvloed en geluk.*
Op deze wereld vol zinloosheid, waar wij zelf totaal vastlopen, bewerkt Gód die overvloed en dat geluk, Hij alleen.

7

Is het toch niet goedkoop of meer nog... voorspelbaar?
Een boek met zo'n einde, alles loopt goed af, wat heb je dan aan het begin?
Zijn al die waarschuwingen en bedreigingen uiteindelijk niet loos, leeg?
Zei Jona het niet... 'ik wist het wel, God is genadig en liefdevol⁵.
En dat was niet positief bedoeld.
Is God zo geen tandeloze leeuw?
Hij gromt wel wat, maar bijten doet Hij niet?

Dat beeld van de leeuw, Amos begint er zijn boek mee.
Zo vat hij Gods boodschap samen: de Heer brult uit Sion, Hij gromt vanuit Jeruzalem⁶.
Sion, Jeruzalem, de plaats van de tempel en offers.
Sion, de plaats waar later de Heer Jezus gedood is en opgestaan.
Brullen vanuit Sion, dat is roepen vanuit de verzoening.
Terugroepen naar vergeving.

Dus daarom, ach, Amos loopt goed af...
God bijt niet.
Ja, God bijt niet iedereen.

---

⁵ Jona 4:2

⁶ Amos 1:2, zie ook preek Amos 1:1-2, 27 oktober 2013mo.

Twee boodschappen naast elkaar.
Twee boodschappen, ik mag kiezen.
God bijt, of mij of Zichzelf, Zijn eigen Zoon, de Heer Jezus.
Ik kan kiezen.
Twee boodschappen haast naast elkaar, los van elkaar.
Een tweesnijdend zwaard⁷.
Dat is het dubbele van het evangelie.
Waarom redt God?
Waarom is overvloed en geluk voor mij?
Omdat ik mijn best doe?
Nee, Israël deed ook zijn best, dat liep slecht af.
Omdat ik naar de kerk ga, bid, bijbel lees?
Omdat ik God lief heb of probeer?
Dat deed Israël ook, dat liep slecht af.
Aardbeving, ballingschap, oordeel, verwoeste huizen en onvruchtbaar land.

Ik kan kiezen.
Waarom redt God? Waarom overvloed en geluk?
Omdat God brult vanaf Sion.
Omdat God verzoening aanbiedt.
Omdat ik dat aanpak.
Omdat ik toegeef, dat ik niets kan doen.
Omdat ik toegeeft, dat Gods Zoon nodig was.
Omdat Hij op aarde moest komen en Hij alles moest ondergaan aan ellende.
Omdat ik toegeef dat Hij dood moest voor mij.
Ik kan kiezen: zelf doen, met God proberen leven, zoveel ik kan.
Of: me overgeven, Hem in de armen vallen, en dan, van daar uit zeggen: Heer,
vertel me wie U bent en wat ik moet doen.

En ziet u daarin God bezig?
Israël en Juda, weinig of geen vluchten naar God.
Weinig bekering.
Gods geduld was op.
Ballingschap: het volk is als het ware uit elkaar gespat.
Overal zijn ze terecht gekomen: Assyrië, Babel, Egypte, Turkije, Armenië, Afrika,
Europa, opgegaan in de volken.
De meesten, ook hun kinderen, nooit teruggekomen.

En zie God nu eens bezig op aarde.
Overal op aarde Gods boodschap van genade.
Overal het evangelie: God Zelf kwam op aarde.
Hij werd mens, een baby, voor ons.
Uit alle volken op aarde roept Hij mensen.
Al die mensen die ooit weggespat zijn overal naar toe, Hij zoekt ze weer op.
In het midden oosten, in Afrika, hier in Nederland, Amerika, Azië, overal.
Als een geoloog die zorgvuldig de kleinste stukjes van een kostbare vaas met een
pincet uit de grond haalt.

---

⁷ Hebreeën 4:12

Alles is waardevol.
Overal klinkt het evangelie: Gods Zoon deed wat jij moest doen.
Pak het aan.
Hij biedt het aan, gratis.
Je mag kiezen: zelf je rommel opruimen of Hem vragen.

Overal klinkt die boodschap.
Overvloed en geluk, het is er nog niet.
Maar het is al wel begonnen.
Op dit moment 2,2 miljard mensen die zich christen noemen.
Ook al zal er heel wat kaf onder het koren zitten, wat is die boodschap van genade
overal heen doorgedrongen.
Genade overal aangeboden.
Denk eens aan al mensen die in dit geloof overleden zijn.
God heeft hen teruggehaald, teruggepland in Gods paradijs.

Altijd weer aanvallen op die boodschap, altijd weer zorgen om en in de kerk.
Maar tegen de verdrukking in bewaart de Heer zijn boodschap.
Altijd weer bereikt Hij ons, zoekt Hij weer op.
En dan kan ik kiezen.
Welke van de twee Amossen is voor mij?
Die dreiging of dat evangelie?
Geef je over.
Amen.

*Onvoorstelbare overvloed en geluk,
maar is al wel begonnen.
Op deze wereld vol zinloosheid,
waar wij zelf totaal vastlopen,
bewerkt Gód dat alleen.*

Jaap Boerma
GKv Rotterdam-Oost
22 december 2013